

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gladivs Israel

Reindel, Philipp

Ingolstadii, 1644

Iners Hethævs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46272](#)

zimus. (Sicut tu clamasti in cruce: Pa-
ter dimitte illis) Et pro malis bona red-
dimus tuae schola sectatores efficia-
mus. Amen.

I N E R S H E T- H A E V S.

I. **H**ETHÆUS in latinam lin-
guam trans fusus signifi-
cat stuporem seu formi-
dinem, illum nempe hominem
qui ad omnem virtutem trepidat,
iners ac piger stupet in Diuinis re-
bus, quo Acedia notatur, quæ S.
Thomæ 2.2. q.35. dicitur Tristitia,
de bono Diuino seu spirituali. A-
cedia autem vox græca est ἀνδια
enim dicitur sine labore, aut sine
curâ, alij vocem esse latinam au-
tumant dictam ab acido, seu frigi-
do qui non facile mouetur. Græ-
cum tamen magis placet Toletu.
Vide S, Th, loco cit,

Est

Est verò peccatum hoc ex gene-
nere suo mortiferum, cùm sit con-
tra charitatē. hinc Paulus, Tristi-
tia , inquit huius saeuli mortem
operatur 2. Cor. 7. si non plenus
rationis assensus hoc tedium co-
mitetur veniale peccatū est, proin
etiam tale est , si ratio consentiat,
materia tamen sit leuis , cùm ho-
mo non verè tristatur de bono
spirituali secundūm se, sed de eo ra-
tione alicuius circumstantiæ loci
seu temporis , vt qui tristatnr de
jejunio , quia tali die obseruandū
est , aut de concione tali tempore,
non tamen tristatur absolutè de
his , quasi nolens esse concionem,
vel jejunium, & similia, in his fre-
quenter tantūm est veniale. Si
verò Acedia est de ipso bono spi-
rituali absolutè, & ex rationis cō-
sensu, tunc est mortale,

Sex

Sex verò vitij huius numerantur filiae.

Desperatio, qua homo diffidit se supremum finem consecuturū, quæ est mortale peccatum graue si plena ratione fiat, secus si ex motu accidat imperfecto.

Pusillanimitas est, quâ homo non audet diuina consilia, quæ perfectionis sunt, exequi, & hæc veniale est ex se.

Torpore est, quo homo se negligens omittit facere, quæ ex præcepto tenetur, & mortale est.

Malitia autem est, quâ homo odio habet ipsa bona spiritualia in se, quia vellet ea non esse: aut, qua etiam poenitet hominem beneficisse, & impleuisse, quæ tenebatur facere: vel contemnit Dei beneficium, desiderando non fuisse natum, & cognouisse Christum dolen-

dolendo, &c. Et hæc est noxa mortalis.

Rancor dicitur, cui homines qui inducunt ad diuinæ, & spiritualia, ut Religiosi, concionatores, & alij eiusmodi, sunt fastidio illosque auersatur: & his dicitur veniale Teletō nisi coniungatur cum odio, quo eis malum notabile deliberatè desiderat.

Euagatio mentis est defectus intentionis, quæ rebus spiritualibus exequendis adhibenda est: & hæc ex se veniale est, nisi cùm exigitur præcepto talis attentio, ut, in recitandis horis Canonicis, & & in audiendo sacro diebus festis. hic enim mortale foret, si notabiliter esset negligens & culpabilis.

Plura relinquimus Theologis. Iam ad frangendum hunc porro Hethæum amplius accingimur.

II, Iner-

II. Inertia semper etiam vili-
go odiosa est, & somnolentia in-
rebus omnibus exosa. Ignauus e-
nim & clarus nemo simul esse po-
test. Ignauiae pretium est Mendi-
citas. Ignauis semper feriae..

Nimis homo nihil est, qui piger
est, ait Comicus. Talem ego inter
papauera cubare jubeo ad lectulū
& cubile somnij. Metamorph. ut
ibi Satellitem agat stipitem, dignū
tali Deo aulicum stuporem Het-
hæum, qui omne affatim virtutis
studium procrastinat illud cras
cras semper crocitans, velut supra
diximus de dilatoribus pœnitен-
tiæ.

*Cras te sicuturum, cras dicas Posthu-
me semper;*

*Dic mihi cras istud Posthume
quando venit?*

*Cras viues, hodie iam viues. Posthu-
me serum est. Mart. in Epig.
Nemo*

Nemo adhuc ex Inferis Post-
 huma misit opera typo danda.

Salomonis vox est: qui mollis, & dispe-
 larus est in opere suo, frater est sua
 opera dissipantis. Proverb. 18.9. Ma-
 ledictus, qui opus Dei facit negligi-
 genter Ier. 48.10.

Omnis arbor, qua non facie fructum bo-
 num, excidetur, & en ignem mitte-
 tur. Matth. 3.10. In ussem seruum
 ejcide in tenebras exteriores. Matth.
 25.30.

Regnum calorum sim patitur, & vio-
 lenti rapient illud. Matth. 11.12. Va-
 tinam frigidus effe, aut calidus,
& incipiam te euomere ex ore meo.
 Apoc. 3.15.

Magnum profectò temor & Ace-
 dia malum est, ait Climacus.

Radix desperationis est ignavia, &
 non solum radix, sed & nutrit eius,
& mater. Nam sicut vestimentum
 & tineam generat, & nutrit; ita
 ignavia non solum gignit ex se de-
 sperationem, sed & alii, & fouet.

Sic

Sic & Bernardus lib. 2. de
consider.

Sicut in quoque opere mater inueni-
tur Constantia, ita in universa doctrina.
Et discipline novitatem est negli-
gencia.

Tales Bernardus Lucifero compa-
rat, qui non stare coram Deo, sed
sedere cupijt in monte Testamen-
ti, in lateribus aquilonis. Isa. 14.13.

Qui, inq. quis, laborem fugiunt, hono-
rem captant: illum se mouerint imi-
tari, qui sessionem, ali studinemque
quæsunt. Serm. de S. Benedicto.

Non dormientibus prouenit regnum ca-
lorum, nec otio Et desidia torpenti-
bus, beatitudo aeternitatis repro-
mittitur, inquit Leo Papa.

Sed ut Bernardus clamat: Acedia
proxime abest ab Inferis.

III. Vole animo quemadmo-
dum frigidus tandem Christianus
eō deuoluatur cum Saule Rege,
ut Deo insuper habito etiam ad

extre-

extrema scelerum volutabra se
proijciat. Exemplo sunt nobis in-
tepescentes olim Eremitæ, ima-
gines sunt alij & alij, qui à feroore
pristino deflestantes etiam hære-
sis , vel saltem anima salutis nau-
fragio periére , quorum alij tabu-
lam hæci pœnitentia adhuc ad
salutis portum appulsi sunt , alij
plures æternūm periuerunt , inte-
riuerunt. Argumentum verbi mei
dabo Sodalem aliquem Placenti-
num è cœtu Virginis Deiparæ ,
Annum non appono ; Fuit is ini-
tio adolescens inter primos ætatis
suæ spei optimæ flosculos , diuinis
hic igniculis accensus , initio etiā
sacræ se cuidam Religioni tra-
dendum decreuerat adeo , vt illum
omnes suspicerent Iuuenem cæ-
lo creatum , & Marianâ quoque
prefecturâ dignū haberent. Com-
missum

missum hoc sibi munus obiuit sedulò. Sed ut lubrica sunt sæpe ingenia, paulatim à Sodalium se cœtu abduci persuasus est , pòst libellos sacros & Templa insuper habere cœpit , demum excluso omni Religionis ac Diuini cultus amore palam sese in omnem libertatis , licentiæ , ac petulantiae facultatem effudit. Et quod hoc in numero primum est , mulierculæ captus amoribus insanis eam depribat modis. Euenit fortè , ut propter illius fores adolescens alius non plus de Venere , quam Harpya cogitans innocens hac ex parte animus ambularet. Exarsit protinus ille alter procus , riualemque ratus suum hunc esse , ex postulare verbis orditur. Et quid te inquit caussæ hanc in plateam portauit homo ? Mea mihi Penelope:

lope h̄ic habitat non tibi ; Iouem
juro lapidem si redieris, faxo? ma-
tura fugam. Excusabat alter , ne-
scire quidnam h̄ic incolatum ver-
saretur , viam se legisse publicam,
& vt alij solentes faciunt, publicis
se prodeambulare plateis. Hęc ve-
rò ille alter alio accipiens ac dice-
banrur, stricto quamprimum gla-
dio innocentem in fugam abijcit.
Verūm h̄ic , dum fugam capeſſit,
reuocato in furorem animo etiam
ipse instructus ense suo , quem ya-
ginā extorsit ira, vim vt vi pelleret,
fugæ notam detestatus redit in-
prouocantem. Jamque in hostem
rediens corruit supinus gladium
sublimè dexterā minatus ; furore
ergo raptus alter Misellus Pyra-
mis irruit , ipsiusque se jacentis
cuspidē induens , alieno se ferro
transuerberans cadendo animam
ipse.

ipse suo de corpore proscribit.
Vno hoc felix, quod saltem adhuc
id temporis habuit, pauxillum li-
cet, ut animum noxis expiaret, qui
ultimo illi halitus vitae, utrum
fortunatus fuerit, supra te Lector
admonuimus, ubi de poenitentia
difficili in vita termino disputa-
bamus.

Hunc tepidum Iuuenem Soda-
lis Parthenius offert Ingolstadij
excusus Anno 1621. lib. 3. cap. 3.
Ac sanè pigritantes eiusmodi fa-
tuas virgines. Matth. 25. Quid
aliud olim audituras censes, quām:
Nescio vos. Dabo adhuc segnem
ad cælestia ac desiderem tibi homi-
nem, quorum multi sunt, qui ani-
mam cælo in extremis inferre vo-
lunt, qui nunquam viui ad astra
suspirarunt, & extremum cælo ha-
litum petunt donare frustra, cùm
sanj.

sani ac vegeti noluere, vel minimo
etiam labore Olympo inhalare.

Jaduſtrix cetera Canticorum
ſponsæ multum aliquando obſuit
malè cauta cunq;atio, quæ à cæle-
ſti ſponſo euocata paruulas tan-
tūm moras trahens aiebat.

*Explorans me tabernaculam meam; quomodo
induar illa? Lauis pedes meos, quo-
modo inquinabo illos?* Cant. 5. 3.

Sed caro illi conſtitit hæc mora,
cùm enim ſurget dilecto aper-
tura (ille declinauerat, atq; trans-
ierat. v. 6.) Quem ad locum bel-
lè Theodoreetus effatur.

*Quantum detrimeni pigritia pari-
at, & quantum laboris ad fert igna-
uis hinc perdiſcamus. Dum enim ex-
cusat ſe ſponsa, nec ſtatim ſponſo ia-
nuam vult aperire; cogitur paulo
poſt non ſolūm ad ianuam vsq; pro-
gredi, ſed ciuitatem percurrere, &
plateas circumuire, atq; in custodes
incidere, à quibus vulnera etiam
accepit,*

acepit, & sex sponsum inuenit ex-
opearum. Quod si s̄asim vocans pā-
rūsser, hac incommoda eus trāsset.

Fateor quidem Petrum ex Ioanne
audientem: Dominus est Ioan 21.
priusquam se in Oceanum mitte-
ret tunicā succinxisse se. Erat enim
nudus. Sed non est quod mītēre;
nota enim illius Christo celeritas
erat, qui non nauigando, sed su-
per vndas etiam ambulando ad
Christum festinabat. Matth. 14.
29. Decebat solūm ut modestè
suo se Domino offerret. Aliter
plurimi reperiuntur, qui dum ma-
nè Campanum æs Festo die ad
Templum vocat, plumarum mu-
nicipes rhonchis respondent, vel
ut mulieres aliquæ, (dum comun-
tur, & poliuntur, annus est,) do-
nec substringant se ac ornent, di-
uina res iam ad vmbilicū venit.

L &

& dum sacris se ædibus inferunt,
iam perorauit concionator, Deo-
que iam satisfactum censem, cùm
audiunt: Jte Missa est! Deo gra-
tias. Ita nempe Christianæ sunt!

Reperiuntur alij, qui, licet sa-
cris intersint, id solùm agunt, vt
inibi fabulentur, & acetalogos
quærāt, quibuscum blaterare pos-
sint, ingressi sunt Templum, &
quales Diuūm contemptores Me-
zentij intrarunt, peiores reuertun-
tur, sic multi ad sacras ædes pro-
perant, vt superbis se in vestibus
ostentent, quibus meritò Chry-
sostomus occinat. I. ad Tim. 2.
Homil. 8.

*An saltatura ad Ecclesiam pergis?
nunquid hic nuptias, & lasciuia
oblectamens aconquiris? Num te tu
spectaculū prabeas aduenisti? Num
tibi nunc instruendus est thalamus?
Non iste supplicis est Habitus, &c.
Accessus.*

Accessisti & Deum pro peccatis tuis
depreceris, & cum gemitu & lacri-
mis ventram petas, Eccl. leges. Chry-
soff.

Foris lasciuos canes ! pudet dicere
multos in templis illa agere , quæ
probitatem in haris non auderent
cogitare. Quid mirum, si inter hæc
bella tot sacratae Deo ædes in bu-
sto jaceant, quibus sæpe ab impro-
bis Veneritatum fuit , ubi magis
Amasias adorarunt, quam Deum.

Audiamus Walfridum lib. de
rebus Ecclesiasticis cap 13. ita in-
sonantem.

Propter peccata hominum (exemplum
affert de filijs Heli) loca sacra à Deo
negligi testis est Arca capta , Tem-
plum rotis eversum & profanatū,
multa Christianorum Ecclesia nunc
à barbaris vastata vel subuersa ful-
minibus desolata , terra motibus
diruta.

L 2 Quid

Quid sacratus Ezechielis Tem-
plo? cap. 9. 6.

Nihilominus iubet Deus. (A sanguine
 rio meo incipite, contamineate do-
 num, & implete altaria interfe-
 nis.) Vbi D. ait Hieron. Nec ullæ
 Templi Religio: quia offenso Religio-
 nis Deo, contaminata sunt Omnia:
 Et, unde peccatum, inde iudicium
 sit.

Quid mirum est, si sacratæ Deo æ-
 des ab hostibus vastentur, quæ ab
 improbis sæpe latronum speluncæ
 fiunt, quam multus ibi superbus
 est Gergezæus, qui qualis intrat,
 talis exit, quo cupidí frequenter
 Chanæzi, quo petulantes Phe-
 resæi, Amorrhæi inuidi, ebrij Ie-
 busæi, Iracundi Hevæi, torpentes
 Hethæi, quorum frigidis precibus
 fulmina magis, quam rorem Deus
 debeat, dum templa polluunt ma-
 gis, profanant, & exaugurant,
 quam.

quām consecrant? Herostrati imp̄issimi, quales hodieque viuunt plurimi, vnde iratum Numen tam optatam nobis pacem tamdiu inuidet, hodieque videtur negare.

Quot porro sunt, qui vix semel in anno templi limina salutant, ut concionatorem audiant, dum res diuina fit, popinas circummeunt, in filuis vagantur, columbarijs & nugis adhærent. Non audiet hos olim inertes Deus, qui audire illum noluerunt. Verè illud verum illis accidet quod de ruricola quodam Iacobus de Vitriaco refert. Adduci is nunquam potuit, ut Ecclesiasten pro suggestu audiret, qui cùm mortuus esset, templo illatus est, cùm ergo sacerdos eius Manibus sacrum ordiretur, imago crucifixi manibus à cruce retrahens cœpit aures obturare tremen-

do omnium spectaculo. Quare
 Mysta cui flagitiosi hominis per-
 tinacia non incognita erat, ad po-
 pulum versus; En, inquit, non au-
 dire vult preces nostras iratum.
 Numen pro hoc peccatore, qui o-
 mnibus etiam Christi præconibus
 aures negauit, actum est, ardet sce-
 leratus. æternum damnatus. Quo
 dicto omnes è tēplo digressi sunt,
 impiumque cadauer sepulturā a-
 fani in agro tumulatum est; vt qui
 deses asellus vixerat, etiam mor-
 tuus perinde tale sepulchrum in-
 meniree.

I. V. Sed, ne prolixior sim, plura
 & vis de hoc vitio Cassianum lege
 coll. 6. c. 17. & alios.

Vetus nobis Germanorum cor-
 di sit adagium: laborandum est no-
 bis quasi æternum victuris, & ita
 probè viuendum, quasi hodie mo-
 rituris.

Si

Si ergo ad Christum peruenire
volumus, pigritādūm nobis Chri-
stianis non est, quam in rem ele-
ganter Bernardus ait: Epist. 253.
ad Abbatem Garinum.

Ipse hominis, seculiq; uictor quamdiu
in terris visus est, Ecum hominibus
conuersatus est, nunquam sterit. Et
quid teste scripture? Pertransire
benefaciendo; Ec sanando omnes?
Pertransire ergo sicut non in fructu-
sè, ita non remissè, non pigrè, non
lenso gressu, Ec. Porro currentes
non apprehendit, qui Ec ipse pariter
non currit. Et quid prodest Christum
sequi, si non contingat consequi? Ita
Paulus aiebat: sic currite, ut com-
prehendatis. Ibi tu Christiane fige
tui cursu, profectusq; meam, ubi
Christus posuit suam; Ec.

Male ergo serue ac piger noli
talenta à Deo data in vecordiæ su-
dario reponere, meditare nouissi-
ma tua, contemplare alios, qui

L 4 tanto

tanto ad cælum labore contendunt, de quorum virtute nec dispondium habes. Expergiscere tandem, & socordiam tuam è pectore proferibe. Hethæum hunc jacentio non viceris, dum jacet miles jam victus est, Christianum te ut Imperatorem oportet stâtem mori. Experimento probatum est, acediæ impugnationem, non declinando fugiendam, sed resistendo superandam, ait Cassianus lib. 10. Instit. cap. vlt. Si n Victor euades; habebis illud, quod speres.

Apoc. 3. 21.

Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo: sicut ēgo vici, ēgo sedi cum Patre meo in throno eius. Qui habet aurem audiat.

Oratio.

Domine IESU Christe, qui proficieras sapientia, astate, ē gratia apud Deum, ē homines, et in dies majoris

zora sapientia indicia demonstrares,
concede nobis feruoris Virtutem, ut Vi-
ta extinguentes, Virtuti impensis
studeamus omnem negligentiam ab ob-
sequio tuore repellentes, ut seduli operar̄q
pro calo instanter laboremus, ad mor-
tem usq; perseverantes in Virtutum
profectu, quo illud audiamus aliquan-
do Verbum: Euge serue bone & fidelis,
intra in gaudium Domini tui. Amen.

EPILOGVS OPVSCV- L I HVIVS.

I. ¹⁰⁷ **A**D extremum, ut conclu-
dam: Finis cuiusque belli,
pax est.

Pacis intentione, ait Augustinus libo
19. de ciuit. c.12. geruntur & bella,
ac his etiam, qui Virtutem bellicans
student exercere imperando atque
pugnando. Vnde pacem constat belli
esse optabilem finem. Omnis enim
homo etiam belligerando pacem re-
quirit, nemo autem bellum pacifi-
cando.